

Galacia

Sinasagot ng Galacia ang krisis kung kailangan bang magpatuli ang mga mananampalatayang Hentil at tanggapin ang iba pang pananda ng pagkakabilang upang mapabilang sa bayan ng Diyos.

Rekonstruksiyong interpretatibo. Muling binuo ang eksaktong silid at ang katulong. Sadyang blangko ang papyrus upang hindi mag-imbento ang larawan ng mga salita ng liham.

Petsa · Antas ng katiyakan: Hinuha
humigit-kumulang AD 48–49

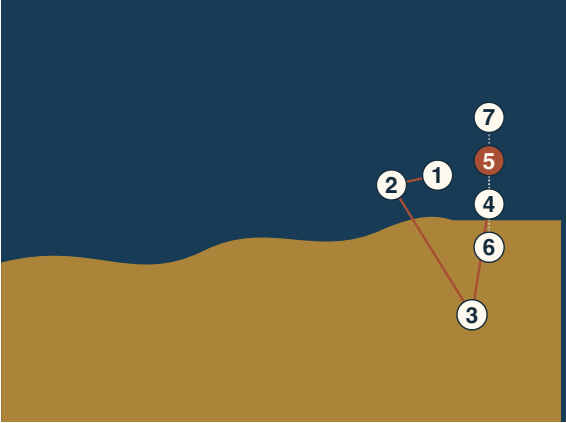
Inililipat ng destinasyong Hilagang Galacia o mas huling petsa para sa Timog Galacia ang liham sa dekada 50, at wala sa liham ang tahasang pahayag tungkol sa destinasyon o lungsod ng pagkakasulat.

Lugar · Antas ng katiyakan: Hinuha
Hindi tiyak (Antioquia sa Siria ang mungkahi)

Inililipat ng destinasyong Hilagang Galacia o mas huling petsa para sa Timog Galacia ang liham sa dekada 50, at wala sa liham ang tahasang pahayag tungkol sa destinasyon o lungsod ng pagkakasulat.

Bago at pagkatapos

- humigit-kumulang AD 46–48** Maraming alagad sa Derbe; sa pagbabalik, pinalakas nila ang mga iglesya at nagtalaga ng mga pinuno ng iglesia.
Derbe → Listra → Iconio → Antioquia ng Pisidia · May matibay na batayan
- humigit-kumulang AD 48** Bumalik siya sa Antioquia; iniulat niyang binuksan ng Diyos sa mga Hentil ang pintuan ng pananampalataya.
Perga → Atalia → Antioquia · May matibay na batayan
- humigit-kumulang AD 48/49** Umakyat siya sa Jerusalem kasama sina Bernabe at Tito; iniharap ang ebanghelyo sa mga pinuno; iniabot sa kanya ang kanang kamay ng pakikisama.
Jerusalem · May matibay na batayan
- humigit-kumulang AD 48/49** Hinarap niya nang hayagan si Pedro dahil sa paglayo nito sa pakikisalo sa hapag kasama ng mga Hentil.
Antioquia · May matibay na batayan
- humigit-kumulang AD 48/49** Malamang na isinulat ang Galacia (pananaw na maagang petsa / Timog Galacia).
Antioquia · Hinuha
- humigit-kumulang AD 49** Konseho ng Jerusalem: hindi kailangang tulin ang mga Hentil.
Antioquia → Jerusalem · May matibay na batayan
- humigit-kumulang AD 49** Bumalik siya dala ang liham ng konseho; nagalak ang iglesya.
Antioquia · May matibay na batayan

Bago at pagkatapos

Rekonstruksiyong interpretatibo. Muling binuo ang eksaktong silid at ang katulong. Sadyang blangko ang papyrus upang hindi mag-imbento ang larawan ng mga salita ng liham.

- Derbe → Listra → Iconio → Antioquia ng Pisidia**
humigit-kumulang AD 46–48 · May matibay na batayan
- Jerusalem**
humigit-kumulang AD 48/49 · May matibay na batayan
- Antioquia**
humigit-kumulang AD 48/49 · Hinuha
- Antioquia**
humigit-kumulang AD 49 · May matibay na batayan

- Perga → Atalia → Antioquia**
humigit-kumulang AD 48 · May matibay na batayan
- Antioquia**
humigit-kumulang AD 48/49 · May matibay na batayan
- Antioquia → Jerusalem**
humigit-kumulang AD 49 · May matibay na batayan

Ano ang itinatag ng teksto

May matibay na batayan

Sinasagot ng Galacia ang krisis kung kailangan bang magpatuli ang mga mananampalatayang Hentil at tanggapin ang iba pang pananda ng pagkakabilang upang mapabilang sa bayan ng Diyos.

Ang mga tumanggap ay pangkat ng mga iglesyang tinatawag na “mga taga-Galacia”, ngunit hindi inililista ng liham ang mga indibidwal na bayang tumanggap nito.

Pangunahing rekonstruksiyon

Ang maagang rekonstruksiyon ng katimugang Galacia ay naglalagay ng liham sa AD 48–49, matapos ang unang paglalakbay at malapit sa alitan tungkol sa pagtutuli. Hindi sinasabi ang lugar ng pagkakasulat; ang Antioquia ay panukala lamang sa loob ng rekonstruksiyong ito.

Inililipat ng destinasyong Hilagang Galacia o mas huling petsa para sa Timog Galacia ang liham sa dekada 50, at wala sa liham ang tahasang pahayag tungkol sa destinasyon o lungsod ng pagkakasulat.

Iba pang kapani-paniwalang pagbasa

Sa pagbasa sa Hilagang Galacia, ang mga tumanggap ay mga pamayanang nasa rehiyong etniko ng Galacia na narating sa mga sumunod na gawaing pangmisyon.

Hindi nangangailangan ng maagang petsa ang patutunguhan sa Timog Galacia; maaaring para sa mga iglesya ng unang paglalakbay ang liham, matapos ang mga sumunod na gawain ni Pablo.

Sampung-minutong plano sa pagtuturo

- Sinasagot ng Galacia ang krisis kung kailangan bang magpatuli ang mga mananampalatayang Hentil at tanggapin ang iba pang pananda ng pagkakabilang upang mapabilang sa bayan ng Diyos.
- Sa maagang pananaw, kasunod ng unang paglalakbay at alitan sa Antioquia ang Galacia, at malapit ito sa Konseho ng Jerusalem; inilalagay naman ito ng mga huling pananaw pagkatapos ng higit pang gawaing misyonero.
- Ang maagang rekonstruksiyon ng katimugang Galacia ay naglalagay ng liham sa AD 48–49, matapos ang unang paglalakbay at malapit sa alitan tungkol sa pagtutuli. Hindi sinasabi ang lugar ng pagkakasulat; ang Antioquia ay panukala lamang sa loob ng rekonstruksiyong ito.
- Sa pagbasa sa Hilagang Galacia, ang mga tumanggap ay mga pamayanang nasa rehiyong etniko ng Galacia na narating sa mga sumunod na gawaing pangmisyon.

Mga tanong para sa talakayan

Bakit isinulat ang liham na ito?

Ano ang may matibay na batayan, at saan nagkakaiba ang maingat na mga pagbasa?

Mga pangunahing teksto

Mula Roma hanggang Filemon, Magandang Balita Biblia (MBBTAG, 2012). Scripture texts are from the Magandang Balita Biblia © 2012 Philippine Bible Society, used with permission. Para lamang sa mambabasa ang mga sipi; hindi saklaw ng CC BY 4.0 ng proyekto ang teksto ng edisyong ito.

Mga Gawa 7–28, Magandang Balita Biblia (MBBTAG, 2012). Scripture texts are from the Magandang Balita Biblia © 2012 Philippine Bible Society, used with permission. Para lamang sa mambabasa ang mga sipi; hindi saklaw ng CC BY 4.0 ng proyekto ang teksto ng edisyong ito.

Mga sanggunian

Raymond E. Brown, An Introduction to the New Testament (Doubleday, 1997). — Kabanata 19, “Galacia”, “Pangkalahatang pagsusuri sa mensahe”

Sinusuri ng bahaging ito ang mga kaugnay na pananaw ng mga iskolar.

F. F. Bruce, The Epistle to the Galatians: A Commentary on the Greek Text, NIGTC (Eerdmans, 1982). Masusing makabagong pagtatanggol sa timog-Galacia na destinasyon at maagang petsa ng liham. — Panimula II.3, “Ang hipotesis ng ‘Timog Galacia’”; V, “Petsa at mga kaugnay na tanong”

Inilalahad ng bahaging ito ang mga iskolar na usaping kaugnay ng rekonstruksiyong ipinapakita rito.

Jerome Murphy-O’Connor, Paul: A Critical Life (Oxford University Press, 1996). — Kabanata 1, “Balangkas ng kronolohiya,” “Ebidensiya mula sa mga liham ni Pablo” at “Ebidensiya mula sa Mga Gawa”

Inilalahad ng bahaging ito ang mga iskolar na usaping tumutulong sa maingat na pagsusuri sa konklusiyong ipinapakita rito.

Mga sanggunian sa Kasulatan lamang ang kasama; hindi kasama ang protektadong teksto ng Kasulatan.